

30.11.2016

Ryj/18

§ 316

Den av ledamoten Thomas Wallgren väckta motionen om Hagabäcken och återupplivande av öringsbeståndet

HEL 2016-007253 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden beslutade stadsfullmäktige bordlägga ärendet till stadsfullmäktiges sammanträde 18.1.2017.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Kristiina Matikainen, stadssekreterare, telefon: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige beslutar anse den av ledamoten Thomas Wallgren väckta motionen vara slutligt behandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Thomas Wallgren och 27 andra ledamöter föreslår i sin motion att man ska göra upp en åtgärdsplan för Hagabäcken för att rekonstruera bäckens nedre lopp och återuppliva öringsbeståndet.

Enligt 22 § 2 mom. i arbetsordningen för stadsfullmäktige ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen hänvisar till utlåtandena och konstaterar att den i motionen föreslagna åtgärden för att iståndsätta Hagabäcken bl.a. genom att ändra dammkonstruktionen så att den lämpar sig för fiskar är en åtgärd som tas upp i Helsingfors småvattenprogram från år 2007 men som hittills inte har förverkligats. Hagabäcken har senast iståndsatts år 2010 genom att avlägsna växtlighet och sediment.

Behovet att iståndsätta Hagabäcken har tagits upp i stadsplaneringsnämndens beslut 14.6.2016 om generalplanen för Helsingfors. Nämnden beslutade konstatera att det ska säkerställas i den fortsatta beredningen att det värdefulla öringsbeståndet i Hagabäcken bevaras. Den nya generalplanen, den gällande detaljplanen för området och en aktu-

30.11.2016

Ryj/18

ell detaljplaneändring gör det möjligt att förbättra Hagabäcken på avsnittet mellan Vichtisvägen och havet.

Byggnadskontoret utarbetar som bäst en dagvattenutredning för Hagabäckens område. I utredningen granskas också effekterna av att sänka och öppna dammen i bäcken på översvämningshanteringen och förbättrandet av levnadsförhållandena för fiskbeståndet. I stadsplaneringskontorets pågående utredning om dagvattnen och grundläggningssättet för Skogsbackavägen–Ring I, som hänför sig till Tavastehusledens boulevardgranskning, beaktas Hagabäckens betydelse och trygghandet av levnadsförhållandena för öringarna vid planeringen.

Stadsstyrelsen konstaterar att det är värt understöd att göra upp en helhetsbetonad plan om istandsättning av Hagabäcken. Med anledning av den strama finansieringsramen för parkinvesteringar har det dock inte varit möjligt att ta upp själva istandsättningsprojektet i investeringsplanen för åren 2017–2026 i förslaget till budget för år 2017.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Kristiina Matikainen, stadssekreterare, telefon: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

För kännedom

Kaupunginkanslia

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 14.11.2016 § 988

HEL 2016-007253 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Thomas Wallgrenin aloitteen loppuun käsitellyksi.

30.11.2016

Ryj/18

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 20.09.2016 § 285

HEL 2016-007253 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi lausunnon kaupunginhallitukselle valtuustoaloitteesta, joka koskee Haaganpuron ja sen taimenkannan elvyttämistä.

Kaupunkisuunnittelulautakunta pitää hyvänä esitystä Haaganpuron alajuoksua koskevan toimenpidesuunnitelman laatimisesta.

Haaganpuron suulle on 1980-luvulla rakennettu betoninen kynnyksen, jolla vesipinta pidetään puistoalueella maisemallisesti halutussa tasossa. Kynnys on rakennettu niin, että puistoalueella veden pinta on lähes tasavedessä.

Vuonna 2007 valmistuneessa Helsingin pienvesiohjelmassa on esitetty toimenpiteeksi puron suun patorakennelman muuttamista kalojen kululle sopivaksi jakamalla pudotuskorkeutta pidemmälle matkalle koskimaiseksi kiveämällä, jolloin taimenen kutu- ja poikastuotantohabitaatti lisääntyy. Toimenpide-ehdotusta ei ole toteutettu. Aloitteessa kunnostettavaksi ehdotetulta puron osalta on kuitenkin poistettu kiintoainesta ja uomaan kertynyttä kasvillisuutta viimeksi vuonna 2010 Uudenmaan ympäristökeskuksen tekemän suunnitelman mukaan. Silloin myös levennettiin padon harjassa olevaa aukkoa virtausolosuhteidenparantamiseksi ja tulvien pienentämiseksi. Muutoksella parannettiin hiukan kalaston vaellusmahdollisuuksia padon yläpuolisille alueille. Liikuntaviraston lausunnon mukaan purossa on elinvoimainen paikallinen taimenkanta.

Yleisten töiden lautakunnan lausunnon mukaan kalojen nousua puroon helpottava pohjapadon alentaminen tai poistaminen voi väärintoteutettuna alentaa vedenpintaa liian matalaksi kaloille. Riskinä on myös meriveden nouseminen purouomaan silloin kun meriveden pinta on korkealla. Puiston viereisten korttelialueiden geotekninen stabiliteetti on otettava huomioon. Veden pinnan lasku voi aiheuttaa uoman reunojen vakavuuden heikkenemistä. Uoman muotoilua esimerkiksi tulvatasantein hankaloittaa se, että uoma on perustettu osittain hirsiarinarakenteelle.

30.11.2016

Ryj/18

Yleiskaavassa 2002 aloitteessa esitetty meren ja Vihdintien välinen alue Haaganpurosta on osoitettu kaupunkipuiston alueeksi ja valmistella olevassa yleiskaavaehdotuksessa virkistys- ja viheralueeksi. Voimassa olevassa asemakaavassa Haaganpuro on osoitettu puisto- ja vesialueeksi.

Vireillä olevassa Pikku-Huopalahden pohjoisosan asemakaavan muutoksessa on tehty Pikku-Huopalahden pohjoisosan hulevesiselvitys. Purolle on esitetty linjauksen muutosta, jolloin se mahdollistaa putkitetun osuuden muuttamisen avouomaksi.

Lisäksi rakennusvirastossa on tehty koko Haaganpuron valuma-alueen hulevesiselvitys, joka on otettu huomioon kaavoitustyössä. Kalaston elinolosuhteet ja niiden parantaminen on otettu selvityksissä huomioon.

Kaupunkisuunnitteluvirasto ottaa huomioon taimenen elinolosuhteiden vaalimisen koko valuma-alueella koskevassa suunnittelussa. Kaupunkisuunnitteluvirastossa on käynnistetty Hämeenlinnanväylän bulevarditarkasteluun liittyvä hulevesi- ja perustamistapaselvitys välillä Hakamäentie - Kehä I. Työssä on tarkoitus selvittää kuinka pystytään hallitsemaan Haaganpuron tulvimisen vaikutukset sekä mahdollisen uuden rakentamisen määrälliset ja laadulliset vaikutukset Haaganpuroon. Haaganpuron merkittävyys ja taimenten elinolosuhteiden turvaaminen otetaan suunnittelussa erityisesti huomioon.

Liikuntalautakunnan ja yleisten töiden lautakunnan asiasta antamissa lausunnoissa on todettu tarkemmin puron ennallistamista koskevia aiemmin esitettyjä periaatteita.

Uusi yleiskaava, aluetta koskeva asemakaava ja vireillä oleva asemakaavan muutos mahdollistavat Haaganpuron Vihdintien ja meren välisen osuuden parantamisen ottaen huomioon puron virkistys- ja maisemanäkökulman ja yleisten töiden lautakunnan ja liikuntalautakunnan lausunnoissa mainitut reunaehdot.

Haaganpuron alajuoksun toimenpidesuunnitelman laatimisessa tulee ottaa huomioon kaupunkisuunnitteluvirastossa aloitettu Hämeenlinnanväylän bulevarditarkasteluun liittyvän hulevesi- ja perustamistapaselvitys välillä Hakamäentie - Kehä I.

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Raisa Kiljunen-Siirola, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37209
rais.kiljunen-siirola(a)hel.fi

30.11.2016

Ryj/18

Yleisten töiden lautakunta 06.09.2016 § 357

HEL 2016-007253 T 00 00 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Haaganpuro (entinen Mätäpuro) virtaa Pakilan, Maunulan ja Haagan läpi Pikku-Huopalahteen. Pääuoman pituus on 11,6 km, josta alle 25 % on putkitettu. Keskivirtaamaksi on pienvesiohjelmassa arvioitu 101 l/s. Virtaamavaihtelut ovat suuria. Aloitteessa kunnostettavaksi ehdotettu osuus on noin 700 metriä. Haaganpuron suulle on 1980-luvulla rakennettu betoninen kynnysrakenne, jolla vesipinta pidetään puistoalueella maisemallisesti halutussa tasossa. Kynnyks on rakennettu niin, että puistoalueella veden pinta on lähes tasavedessä.

Ehdotettu toimenpide on vuonna 2007 valmistuneen Helsingin pienvesiohjelman mukainen. Pienvesiohjelmassa on esitetty toimenpiteeksi puron suun patorakennelman muuttamista kalojen kululle sopivaksi jakamalla pudotuskorkeutta pidemmälle matkalle koskimaiseksi kivemällä, jolloin taimenen kutu- ja poikastuotantohabitaatti lisääntyy. Tätä pienvesiohjelmassa esitettyä toimenpide-ehdotusta ei ole toteutettu. Aloitteessa kunnostettavaksi ehdotetulta puron osalta on poistettu kiintoainesta ja uomaan kertynyttä kasvillisuutta viimeksi vuonna 2010 Uudenmaan ympäristökeskuksen tekemän suunnitelman mukaan. Silloin myös levennettiin padon harjassa olevaa aukkoa virtausolosuhteiden parantamiseksi ja tulvien pienentämiseksi. Muutoksella parannettiin hiukan kalaston vaellusmahdollisuuksia padon yläpuolisille alueille.

Puroon on onnistuttu kotiuttamaan purossa luontaisesti viihtyvä taimenkanta. Kalojen elinolosuhteiden parantamiseksi Virtavesien hoitoyhdistys on tehnyt talkookunnostuksia Haaganpurolla ja sen sivu-uomalla Maunulanpurolla. Rakennusvirasto on teettänyt uomakunnostuksia, joissa on myös poistettu tai madallettu nousuesteitä.

Kalojen nousua puroon helpottava pohjapadon alentaminen tai poistaminen voi väärintoteutettuna alentaa vedenpintaa liian matalaksi kaloille. Riskinä on myös meriveden nouseminen purouomaan silloin kun meriveden pinta on korkealla. Puiston viereisten korttelialueiden geotekninen stabiiliteetti on otettava huomioon. Veden pinnan lasku voi aiheuttaa uoman reunojen vakavuuden heikkenemistä. Uoman muotoilua esimerkiksi tulvatasantein hankaloittaa se että uoma on perustettu osittain hirsiarinarakenteelle.

30.11.2016

Ryj/18

Pikku-Huopalahden aluetta on täytetty eri aikoina ja maamassojen laatu on tarpeen varmistaa jo suunnitteluvaiheessa ja ottaa huomioon myös maaperän sisältämät mahdolliset haitta-aineet.

Haaganpuron valuma-alueelle on rakennusvirastossa parhaillaan tekeillä hulevesiselvitys. Työssä on selvitetty Haaganpuron valuma-alueen nykytilaa ja suunnitteilla olevien kaavahankkeiden ja yleiskaavaluonnoksen mukaisen rakentamisen vaikutuksia hulevesien virtaamiin ja tulvahuippuihin. Selvityksessä on tarkasteltu myös padon madaltamisen ja avaamisen vaikutuksia tulvien hallintaan sekä kalaston elinolosuhteiden parantamiseen.

Kunnostushankkeesta tulee tehdä kokonaisvaltainen suunnitelma kustannusarvioineen. Hanke ei sisälly vuosien 2017–2026 investointiohjelmaan. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon taimenkannan elvyttämisen lisäksi ympäristönsuojelulliset, maisemalliset ja teknistaloudelliset näkökohdat. Puron tulvimisherkkyyys ja virkistyskäyttö ovat myös tärkeitä huomioon otettavia asioita.

Yleisten töiden lautakunta pitää hyvänä esitystä Haaganpuron alajuoksun kunnostamisesta huomioon ottaen edellä mainitut reunaehdot.

Esittelijä

osastopäällikkö
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Päivi Islander, projektipäällikkö, puhelin: 310 38649
paivi.islander(a)hel.fi

Liikuntalautakunta 25.08.2016 § 106

HEL 2016-007253 T 00 00 03

Lausunto

Liikuntalautakunta antoi seuraavan lausunnon valtuustoaloitteeseen, joka koskee Haaganpuron kunnostamista.

Liikuntalautakunta suhtautuu myönteisesti aloitteeseen Haaganpuron Pikku-Huopalahden alueen uoman ennallistamiseksi välillä meri-Vihdintie.

Aloitteen tekijät esittävät, että kaupunki laatii toimenpidesuunnitelman siitä miten Haaganpuron padolla tehty tekolampi-osuus, eli Haaganpuron Pikku Huopalahden alueen uoma, osuudella Vihdintie-meri voitaisiin ennallistaa takaisin uhanalaisella taimenelle soveliaaksi. Puron suulla oleva pato muodostaa tällä hetkellä vaellusesteen. Kaikkien kalojen

30.11.2016

Ryj/18

kulku tulisi olla turvattu, ja tekolampi saada muutettua takaisin virtaavaksi puroksi, vastaavanlaiseksi kun puro on ylempänä Haagan puolella, eli Kauppalanpuistossa. Kalaisampana ja virtaavan puron tulvatasanteineen puron vedenlaatu paranisi, eikä puro olisi liettynyt ja umpeenkasvanut, niin kuin tähän asti. Puron ennallistaminen tekisi uoman viihtyisämmäksi sekä lähialueen asukkaille että kaloille.

Aloitteen tekijät esittävät myös että toimenpidesuunnitelman laatimisen yhteydessä tehdään toteutuksen hinta-arvio ja että suunnitelma huomioi toimenpiteiden ympäristövaikutukset muiltakin osin kuin taimenen suojelun kannalta.

Esittelijä

osastopäällikkö
Turo Saarinen

Lisätiedot

Jukka Linder, kalastuspäällikkö, puhelin: 310 87964
jukka.linder(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 09.08.2016 § 261

HEL 2016-007253 T 00 00 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle asiassa seuraavan lausunnon.

Ympäristölautakunta puoltaa esitystä laatia toimenpidesuunnitelma siitä, miten Haaganpuron padolla tehty tekolampiosuus voitaisiin ennallistaa takaisin taimenelle soveliaaksi. Haaganpurolla on tehty kaupungin ja vapaaehtoisten yhdistysten toimesta useita purokunnostuksia. Lisäksi puroon on istutettu äärimmäisen uhanalaisen meritaimenen poikasia. Haaganpuron laskukohdassa Pikku-Huopalahteen on pato, joka toimii kalojen ja muiden vesieliöiden nousuesteenä. Lisäksi padon yläpuolinen vesiallas on hyvin hitaasti virtaava eikä näin ollen houkuttele nousevia taimenia. Haaganpuron alaosa virtaa hyvin hitaasti, eikä puron ympärillä ole juurikaan suojaavaa puustoa. Puuston puuttumisen takia purouoma on ruovikoitunut. Lisäksi alueella on tulvimisongelmia. Toimenpidesuunnitelmassa olisi hyvä ottaa huomioon virtakutuisten kalojen lisäksi myös muut vesieliöt sekä muun muassa patoaltaaseen laskeutuneen sedimentin laatu, alueen virkistykselliset arvot sekä alajuoksun laajempi kunnostaminen.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

30.11.2016

Ryj/18

Lisätiedot

Katja Pellikka, tutkija, puhelin: +358 9 310 31510
katja.pellikka(a)hel.fi